

PEST, 1859.

2. szám. 1. Félév.

JANUÁR 13.

Gyógy- és óvszerek a haláltóli félelem ellen.

I.

A halál valamint kikerülhetetlen, úgy miatta a félelem közös az emberekkel. Még a jámbor is borzad, midőn rá gondol; kivált midőn azt forgatja eiméjében, mi utána következik. Nagy jót tenne tehát az az emberrel, a ki megtanítaná: mit kelljen tennie, hogy a haláltól ne féljen. És ime ez esztendőben én erre akarnálak megtanítani, nyájas olvasóm! — Tudom, hogy nagy fába vágtam a fejszét; de Abban bizom, ki általa a gyöngék is erősek lesznek. Ő általa reméllem, hogy a ki jó szándékkal olvasandja s egyszersmind követendi is, a mit irok: annak a haláltól való félelme ha egészen nem enyészik is el, de bizonyára kisebbedni fog. Azonban előre kijelentem, hogy a mit én itt közlök, nem magamtól gondoltam ki, s nem a magam fejből irtam, hanem egy régi kalendáriumból vontam ki. És én felteszem a „Kath. Néplap“ olvasóiról, hogy eszupán azért, mivel valami egy elavult nyomtatványból közöltetik, nem fogják olvasatlan hagyni; mert a mi régen igaz volt, igaz marad 1859-ben is. Az igazság soha sem évül el.

Kijelentem azt is, — mire nézve eleve bocsánatot kérek — hogy én nem igen himezek-hámozok, nem igen mártogatom ezukorba a szót; hanem egyszer nyersecske, másszor keserű, majd ismét metsző, szuró, vágó, — szóval, mint a magyar mondja, szókimondó leszek. Hisz a testi betegséget sem szokták mindenkor

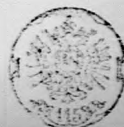
édes orvossággal gyógyítani; és a megevesedett sebet is égetik, vágják a sebészek, midőn szükséges. Tehát eleve is bocsánatot a kemény, de őszinte, de jóakaratu beszédért. — De hogy e mellett is terhőkre ne legyenek olvasóimnak: fölkérem a szerkesztőséget, hogy hónapontint csak egyszer engedjen lapjában fölszólalni, a minthogy én is amolyan kalendárium-formából irogatván, a hónapok száma szerint osztottam föl ezikkeimet.*)

Ezeket előre bocsátván, közlöm ezuttal, mit az év első hónapjában e lap szántó-vető, kézmives, hivatalbeli és nem-hivatalbeli, s más uri, sőt papi olvasóival is tudatni akartam.

Midőn a halál családod, szomszédságod, vagy ismerőseid körében valakit hirtelen s véletlenül ez árnyékvilágból kiszólit; midőn a halállal viaskodónak nyoszolyájánál állasz; midőn a halál szele téged is meglegyint; nemde megborzad lelked, s egész valodat félelem fogja el? — De hát nincs-e a félelem ellen orvosság? Van biz az ellen, csak hogy nincs mindig köszönet benne. Egynémely könnyelműsége, más ostobasága, más meg hitelensége miatt nem fél a haláltól. Hány pogány, hány megkeresztelt pogány vetett véget életének kés, kötél, puska vagy mérég által? De biz így nem jó a halállal tréfálni. Mert a ki így vet véget életének, azt nem csak a halál kaparitja körmei közé, hanem meg is felezi komájával, az ördöggel. Testét felpredálja, lelkét az ördögnek adja. És beteljesedik

*) Tanulságos ezikkeinek örömet engedünk tért, s azokat t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Szerk.

rajta a közmondás, hogy „eresz alól esurgóba jut.” Azért én arra akarlak megtanítani: mit kell tenned, hogy a haláltól teljességgel ne kelljen félni? Szembe állítalak hát a halállal. De azt előre tudtadra adom, hogy én ő hatalmasságát nem fogom előtted kiszépiteni: hanem orvosod kívánván lenni, kijelentem, hogy beesett szemei közé kellend nézned, oldalbordái közé tekintened. S bár megborzadjanak erre tagjaid, se baj; biztosítalak, hogy nem leend ártalmadra.

A test erek-, idegek-, izmok-, porcogók-, rostok-, belek-, szalagok-, bőr- és csontból mesterségesen szerkezett mű, melyben, valamint a gyógyszer-tárban, különféle nedvek, kenőcsök és szeszek találhatók, p. o. gyomornedv, epe, zsír, nyáladék, agyvelő, könnyviz, vér, s különféle nemű szeszek stb. Az egész egy műhely, melyben éjjel és nappal kalapácsol a szív, fűjnek, melegítenek, főznek, lepárologatnak, ide s tova futkosnak, nyujtanak, összevonnak, és sok egyéb történik, mit nem tud még az orvos sem. Nines a testben oly kis rész, minek bizonyos tiszte nem lenne: mégis annyi munkások között oly esendben foly minden a maga rende szerint, hogy zajt, vagy veszekedést épen nem hallani. A test emé gyarában véghezmenő működéshez egy szót sem szólhatunk; egy láthatatlan mester az, ki azt kormányozza. De alig hogy a benső gépezetben valami fölbomlik s rendetlenségbe jő; alig hogy az agyvelőbe egy kis finom nedveske szívárog, vagy a főzésben a vérnek kissé több vagy kevesebb jut a mértéknél, vagy csak a gyomornak kell evés vagy ivás miatt felboszonkodnia, vagy hűlés következtében a régi bajnak a mellre kell húzódnia: — vége az embernek. Nem említem a testet érdeklő küleseteket, melyek az embert véletlen érik, például: fáról esés, görcs fürdés alkalmával, lövés stb. A test vékony papíros-fal az élet és halál, a mulandóság és örökkévalóság között. Mibe kerül, hogy az ujjaid közt levő szunyogot összesnyomd? Csak kevéssé kell ujjaidat összeszorítanod, s megszűnt a parányi jószág röpködni — vége életének. Így tart téged is Isten ujjai között. Csak kissé kell érintenie; nem is, csak lehelnie kell; az is fölösleges, akarnia kell; az sem szükséges, csak meg kell szünnie téged segíteni, föntartani, és — kialudt életed világa, mint a lámpácé, melyből az olaj kifogyott. Lelked az örökkévalóság feneketlen mélységébe merül; testedet pár nap mulva a sirba viszik. A szobát, melyben tetemed feküdt, kifüstölik, hogy még a szag is, mely utánad maradt, eloszolják. Hagyatékodat szétosztják, dobra verik.

Előbb-utóbb tehát meg kell halnod, s talán előbb, hogysem gondolod. Talán utolsó gunyád van már rajtad, s ezentuli szabód asztalos leend, ki hat deszkából üti össze köntösödöt; és mához egy évre fű nő már sírodon, sirkereszted pedig az idő viszontagsága miatt szétmállik, elporlik. Félelem s rettegés fogna el nemde, barátom, ha tudnád, hogy a halál oly közel van hozzád? Pedig talán neked, ki e sorokat olvasod, szól legközelebb a községben a lélekváltság siró hangja. Mert biz a halál nem vár addig rád, míg neked tetszik. Mi gondja neki rá: ha rendben van-e lelkismereted? ha rendben vannak-e dolgaid? ha van-e még valami hasznod e világban? Oly kérlelhetlen ő, mint a megvéhéd

hóhér. Nem gondol az anyai emelő után éhen siránkozó csecsemővel: elragadja az anyát, s a kisededet sirni hagyja. Eredjenek meg bár az ősapának bánatkönyei, örjögjön jajveszékelve a nő, siránkozzanak a neveletlen magzatok: — mit törődik ő vele? A fiu, a férj, az apa véghörgeése hallik . . . szemfénye megtörök . . . a beteg szív megszűnt verni. . .

Ne számolj hát ó emberfia! hosszú életre; ne telepedjél meg ugy itt a földön, mintha örökké itt kellene laknod. Elrejtetett előled az idő, melyet Isten már születésed előtt megszabott; szived éj- s nappali verésével számitja annak perceit, s megszorul ama gondolatnál, hogy nem sokára vége leend. És nagyon sebesen számit: csak végdobbánásnál kezd halkabban verni, valamint a vashátori kalapács halkabban ver, ha a mozgató kerékről a víz félrevezettetik; — még egyszer ver . . . még egyszer . . . s utoljára . . . és — soha többé!

De mi lesz azután, midőn a halál a test életét felmondja? midőn az orvos gondolkodó arczzal lép ágyadhoz? midőn tied vörösés szemeciről észreveszed, hogy téled elfordulva sirtak? midőn anyád, vagy nőd kegyesen így szól hozzád: „Kedvesem! nem lenne-e jó, ha lelkiatyát hinánk s meggyónál, hisz azért még nem kell meghalnod?” — midőn kezeid s lábaid dagadoznak? atyádfia, kivel huzamos ideig volt ellenségeskedésed, hivatalanul hozzád jő, s kezedet fogva ekkép szólit: „Kedves atyámfia! bocsáss meg ha megbántottalak, én is szivemből megbocsátok neked?” — ó akkor, akarva nem akarva, a szív szorongásai között sötéten tűnnek fel elmédben a halálról való gondolatok. Marczona felelem fog el, s az iszonyu nyomoruság között tenmagad fölött vagy jajveszékelné hajlandó, hogy a megszeretett élettől, Isten kék egétől, a fényes naptól, a földi gyönyörök- s javaktól, hitvesed- s édes gyermekeidtól el kell válnod. Keserves ez; de keservesebb is van még a földi élettől való elválásnál, mi a halállal szemben szorongatja a lelket. Erről azonban később. Lássuk most, mint bánik a halál a testtel.

(Folytatása következik.)

K. I.

Szent Dénes vértanu.

Vesztőhelyre gyűl a népnek sokasága,
Középen egy ember, még oly szép, oly deli!
Kendőt köt a bakó szeme világára,
Aztán éles, fényes pallosát nézdeli.

Megáll a lélekzet, csak a bíró beszél:
Tagadd meg, oh tagadd meg a Názarethit!
S kegyelmünk szózatát röpi rád a szél,
És újra látják a szép napot semeid. . .

Kegyelmedet, gyilkos! én megvetem. . . Végezz!
Hát nem tudod, mi a bérszolgának dolga? . . .
S egyet sziszzen a nép; mert alig szolt Dénes, —
Feje, az a szent fő, leesett a porba.

Azaz: rosszul mondom, mert csak majd leesik;
De a szent megkapja, mint egy piros labdát,

S méltóságosan lép vele két ezerig,
Mintha csak mondaná : várj! az Isten majd ad!!

S miután még onnan, mutató ujjával,
Megfenyegette a sáppadozó népet :
Mint az áldozó nap maga megy sirjába, —
Ő is egy kis hanton lebukott, elvérzett.

Pájer Antal.

Két hajszál története.

— Beszély. Folytatás. —

Danisztól.

II.

Álom, álom,
Édes álom,
Altass engem,
Légy halálom! —

A legmélyebb bánatos érzéssel ballagott Ferencz a seregtörödéssel az országuton Pest felé. Szorgalmasan rejté el tárczájába az anyától lázas állapotában kapott kisszerű ajándékot, a gyufát és két hajszálát. Vallásos kebele annak megbecsülésében vigasztalást lelt; s róla gondolkodván, az Isten ujjának kezdé tekinteni, megemlékezvén az Úr szavairól, hogy a mennyei Atyának tudta nélkül — tehát ok nélkül — egy hajszál nem esik le fejünkről.

Sokkal inkább szomoríták őt édes anyjának jóslatszerű áldás-igéi. A fegyvert, melyet gondolatlanul fölvet, szerette volna letenni többször; de ki az örvénybe önkénytesen ugrik, nem jöhet ki többé gyűrűi közül. — elsodortatik. Ferencz is így járt.

Ez éjjel Martonvásáron halt meg egy földmivelő szegény ember házában. Anyja fájdalmas emlékével, és imával aludt el. Az anyai szeretet őrangyala pedig megárnýékozá őt, és látott álmában igen szép álmot. Az álom ez vala :

Ugy tetszett neki, mintha Fehérvárra érkezett volna, és pedig a piacon a püspöki palotának déli oldalához, hol az artézi kut bőven önti szent forrása vizét; hol egy nagy kapu nyílik a püspöki palota udvaráról. Itt a kapun kívül az a hely, hol Ferencz husz nappal előbb III. Béla magyar királynak és nejének, Anna királynénak tetemeit fölvetetni látta. E helyen most egy roppant magasságu s ritka szépségű oszlopot látott tiszta fehér márványból. Körülötte állottak Fehérvárnak ezernyi ezer polgárai; de nem a mostani polgárok, hanem a régi századok polgárai. Mindnyájan különféle színezetű magyar öltönyökben, derekaikon aranyozott övekkel, kard nélkül, kezükben tarták tollas kalpagjaikat. Daczára a roppant néptömegnek halálcsend uralkodék. Szemeit minden lélek a püspöki palota déli kapujára szegezé, mely kapu most tiszta aranyból vala. Az arcokon feszült figyelem vala észrevehető, s föl lehetett ismerni, hogy a tömeg rendkívüli esemény kifejlésére várakozik. Nappal vala. A nap az égen járt, és még sem vala világosság, hanem olyan derület vala, minő tökéletes napfogyatkozás alkalmá-

val szokott lenni. Ferencz bámulá az eseményt; mert nem tudta fölfogni annak értelmét. Végre megszólita egy öreg őspolgárt, és kérdezé, hogy honnét volna az oszlop, és mit jelentene? Az őspolgár pedig Ferencz felé fordula, s a régi magyar őszinteség szivigéző hangján így kezdé beszélni :

— Kedves barátom! ezt a díszes oszlopot mi ősi polgárok emeltük emlékül, tiszteletére ama dicső és számos fejedelmeknek, kik e helyen eltemetve nyugosznak; mert az újabb nemzedék elfelejté az igazságot, hogy a király az Isten képe s helytartója a földön. És azért nem is emel követ emlékül, nem ültet egy kis bokrot diszül a szent sírok fölött; hanem szemétdombot, és zajgó vásárt állit fölibe, s a világ csodálta magyar honszerelmet önzéssel, alacsony haszonkereséssel cseréli föl. A mostani polgárnak mindenre van pénze, csak fejedelmei dicsőségének nem akar áldozni. Megépití drága költséggel a lövöldét, hogy ott táncznak és sétának, hiuságnak és feledésnek éljen. Megépití a fürdő-házakat, hogy lemossa teste szennyét, míg az erénynek, s az igaz hazafiuságnak földjai lemoshatlan szeplő gyanánt ülnek arczaín. Könnyeiműi lelke büszke mámorában a sörpinczéken sörbe, a szőlőhegyeken borba öli pénzét. Nagy házakat épít, hogy fejét nehezebben hajtsa le a sirba, s a hajdani hősférfiak, nagy polgárok ivadékai nagy szállodák keblében biliárdon hősködnek. Az Úrnak oltárait többnyire csak azok ékesítik, kiknek onnét kellene élni, és az oltár után fényeskedni. Mert a mostani fiatal nemzedék gyűlöli a vallást, megveti az erényt, nem érti a tudományt, hiuságnak hódol, a divatnak él, s szentségtörő házak pogány falai közt, titkosan és borzasztón, a fajtalanság vankosán pazarolja lelki és testi erejét. Rá is sulyosodik Isten büntető keze ily népre! —

Itt egyszerre félbeszakadott az őspolgár szözeata; mert ime a püspöki palotában gyönyörű, szívet és lelket elbájoló ének zendüle meg. A sereg megindula a palotából, és minél alább jövének a püspöki palota lépcsőzetén, annál derültebben hallatszék az angyali ének; már az udvaron az aranykapu közelében zengett. Az utczákon összesereglett töméntelen népség reszketvén, letérdele a földre. Most az aranykapun zörgés támadott, és a kapu megnyílek, és nagy világosság tódula ki rajta, mely megvilágosítá az egész várost. A kapun kifejezhetlen szép mennyei világossággal övezve legelőször is kilépett a bold. Szüsz. Öltözéke volt: mindenféle rózsákkal borított czipők, sárga kötény, gyöngyökkel kirakott fehér ruha, fehér nyakkendő körökörül rózsákkal körítve, fején korona, egy kis láncz, melyen kereszt függött; jobb oldalt egy fogó, balján egy kalapács, a kereszt végén egy más láncz csüngött körökörül mint a rózsák nyakanál. A szent Szüsznek jobbján lépdelt szent István király aranyozott bársony vankoson emelve az ország koronáját; mellette Imre herczeg aranyozott magyar fehér köntösben, s egy hosszú ezüst lilíomot hordozva kezében. A Szüsz balján lépdelt a magyarok Mózesé, szent László király, ezüsttel kvarrott kék bársony vankoson hordozva az ország almáját, a kardot és királyi pálczát; mellette állott Könyves Kálmán király, a magyar szent Dávid, szívéhez szoritva aranyos esatokkal gazdagon ragyogó

bibliáját és imakönyvét. A szent Szűz háta mögött lépdelt derült homlokával és magasztos méltósággal szent István király áldott neje, Gizella, kezében hozva különféle templomi ékességeket, melyeket Isten tiszteletére önkezével készített. Gizellát követé Hunyadi Mátyás, homlokán viselve örökké zöldelő babérszorut, s balkarján öreg édes anyját, Szilágyi Erzsébetet, ki buzgón imádkozék egy fényes olvasóról, melyet neki Belgrád ostromlása után ajándékozott szent Kapisztrán János. Ezeket követék a többi királyok és királynék, királyi hercegek és hercegnők, kik Fehérvárott eltemetkezének, számra számtalanon. Közöttök Nagy-Lajos király térképével Magyarországnak, melynek akkor határait három tenger alkotá. Közöttök az öreg Almos vezér, makedói görög öltözetben; mellette kedves fia, vak Béla király, de kinek szemei most már megnyitkozának, s ragyogtak vala mint az igaz gyémánt, mert megfényesültek édes látásától a mennyei napnak, az örök Istennek, kinek körében nem lehet semmi vaktság, mert az igazak őt színről színre látják. Közöttök volt II. Lajos, mellvasain zöldült Csele patak haragos izsapja, s arczain halványult a mohácsi nagy bánat rettenetes képe. Környezék mindezeket számos prépostok, apátok és más főpapok a hajdani királyi káptalanból, kik arany füstölőkben mennyei tüzet tartottak, és szűz Máriának adák, ki megszentelé s megáldá a fejedelmek emlékszoberát. A mennyei ének egyre zengett, lélekolvastón, szívrehatólag. Énekelék ezt az aranyos kapun egyre tóduló fehérvári üdvözültek, kik mindnyájan fehérbe valának öltözködve, arcaik ragyogtak, s kezeikben zöld palmaágakat hordoztak. Most egyszerre néma esendesség lön. Egy szelid ősz püspök intett, és az Isten Anyja szólani akart a néphez; hanem e pillanatban Ferencz megpillantá édes anyját az üdvözültek fehér seregében, s lelkének felzuduló örömét elfojtani nem tudván, fölkiálta: „Hah, anyám! S a sűrű néptömegben keresztültörve anyjának lábaihoz borult.

A kiáltásra a katona, ki Ferencz mellett aludt a szobában, fölébredett. Látván, hogy reggel van, fölkelte Ferenczet is, hogy utnak indulhassanak. Ferencz azonban nem akara fölkelni; behunyta erősen szeméit, és erővel látni akará még a dicső álom égi színeit. De hasztalan erőködött. Az álomkép nem tért vissza többé, és Ferencz nem láthata már ezután sem a szép szűz Máriát, sem az édes anyját. —

(Folytatása következik.)

Bükkaljai cserfalevelek.

V.

Sza k a s z, dec. 20. 1858. D. a J. K.! — Kedves szerkesztő ur! Miután v em oly bizalmas levelezésbe bocsátkozni szives, hát már csak megsugom azt is, hogy én nem csak földművelő, meg egyházi és templomgondnok, hanem hozzá még kádár is vagyok. — Ebben ugyan semmi közérdekű ninesen; mert hiszen mi gonája arra a közönségnek, akár szerk. urnak, hogy én kádár, vagy akár eszmadia vagyok. De az mégis sokakat érdekelhetne, hogy földművelő létükre bár ők is tanultak volna valami mesterséget, mely a földművelőhöz illik, s melynek magok is nagy hasznát vehetnék. De miután ők már talán túl is estek azon, hogy vén létükre valami mesterséget tanuljanak, legalább gondoskodnának gyermekeikről ilyenféleképen. —

Hány olyan mesterség van pedig, mely a földművelőséggel, akár fuvarozósággal könnyen összefér, sőt igen szépen s nagyon is hozzá illik. Teszem, a szekérszkasok s mindenféle kosarak kötése kákából, venyigéből; mi ha egyéb hasznat nem is hajt, legalább megmarasztja azt a pár garast, forintokat is, miket mások évenként szekérszakra, kosarakra költenek. Az asztaloság; így legalább a durvább házi butorokat, széket, lóczát, asztalt, fogast, ládát, hombárt maga készíthetne magának; böleső-, koporsó-eszmalással is kereshetne valamit. — A eszmadiaság; legalább megfoltozhatná a maga s házbelleinek eszmalját, télen kivált, mikor ugy sínes egyéb dolog, s mikor a eszma leginkább kell, főképp az iskolás gyerekeknek, kik napokat kénytelenek mulasztani az iskolából, mert eszmaljok már egy hete hogy a suszternél van; de meg újat is, és tartósabbat készíthetne, mint a vásárban vesznek, melyet alig hogy egy pár hétig hord az ember, már el is hullatja talpát, sarkát, vagy oly ritka ötéssel van varrva, hogy sáros időben csak ugy szöreség a láb benne. A kerékgyártóság; ha török valami a szekeren, nem kell legalább a kereket, vagy a tengelyt a kerékgyártóhoz, sokszor a harmadik faluba elcipelni, s ott istrázsálni, míg a sor rákerül, különben ott is veszhet, a gazdálkodás nagy hátrányára; fél annyi idő alatt maga is megcsinálhatná, s nem kerülne pénzbe. Az ácsmesterség vagy kőművelés; így legalább a ház építését és reparációját maga vezethetné, s nem szorulna holmi kontár, iszákos ugynevezett májsterekre, kiknek örökké száraz a torkuk, s kik rendtelenségök miatt a fogadott napszámokat is hátráltatják, késleltetik, roppant kárára a gazdának. A szabóságot asszonyaink tanulhatnák meg; oly finom szerszám, milyen a tű, már nem földművelő kezébe való; de a nadrágot, mellyent, újast az asszony is megvarrhatná, s ezzel a ruhadarab fele árát megspórolhatná; ha valahol kiszakadt, tisztességesen megfoltozhatná. A kádárság; ez már újra a földművelőnek való; így maga a gazda készíthetné el feleségének a zsajtárt, dézsát, küpülőt, szapulót, vagy ha megereszkedett valamelyik, vagy lepattant az abrónesa, maga szoríthatná rá; bortermelő vidéken, már minő a miénk is, maga készíthetné hordóit, kádjait télen át saját fájából, melyet nyáron át zsáritgatott. Bő szüretkor csakugy kapkodnák el tőle a hordót jó pénzten.

Hogy élő példával is szolgáljak. Felejthetetlen derék elemi tanítóm, azon kívül, hogy mindennemű zenéhez értett, megtanulta már idősebb korában az esztergályozást asztalosággal összekötve és a könyvkötést, s jó égerségnek örvend mainap is. Az Isten tartsa is sokáig még. Nem más ő, mint tulajdon kereszttapám, K e s z l e r Ferencz, dombói tanító Marmarosban, ki már körül-belől 35 éve, hogy a tanítói pályán lelkesen fáradozik, s e mellett kedvencz mesterségeit üres óráiban most is üzi. Emléktül van tőle egy esztergályozott pulitiros gyertyatartóm és egy sőtartóm. Mindkettő: a világ szintugy mint a só szép jelentőséggel bírnak rán nézve. — A eszek és morvák a fonást sem szégyenlik kerekcs-guzsalyon. De keresik is ám hettehét országban az ő vásznukat. — Ismerék urí embert, ki elteleste a cipész titkát, s a legszebb kamasslikat maga készíti magának, még pedig dívatosan fa-szettekkel.

Ne is mondja senki: hogy, „ha minden földművelő mesterséget is üz, miből élnek meg majd a mesteremberek? Hadd éljen más is.“ Az ilyen beszéd ugyan semmit sem nyom; mert ha a faluban minden gazda és zsellér tanul is egy mesterséget, mégis jut mindegyiknek más és más. Ott van az említettek kivül még a könyvkötés, drótozás, esztergályozás, olajverés, üvegesség, szövés, lakatosság, kovácosság, gyapju-fonás-szövés stb. stb. Egyben az egyik, másban a másik szorul majd másra. Aztán a szükségesebb mesterségek közül ugyanazt az erzet hárman, négyen is haszonnal gyakorolhatnák. Helységünkben csak ötszáz egynéhány lélek van mindössze, s mégis van két kádárnak dolga itt. Aztán egyetlen kerékgyártónknál főévnél is tovább hevert egy kerekem, s utoljára Erdődre kellett vinnem megcsináltatni.

„Ugy ám, jegyzi meg egy apa, 12 éves koráig küldjem fiamat az iskolába, s mikor már legjobb hasznát vehetné, mesterségre adjam; mikor tanulja meg a földművelést? — Így az: nem szükséges, hogy minden fiúból cseh-mester legyen; elég, ha legalább annyit tanul meg, mennyire neki s falubelleink szükségére van. Így, ha mint asztalos nem is tanul meg pulitiros

kaszlit csinálni, csak díszesen festett butorokat tudjon készíteni; mint kerékgyártó, ha nem is tud cifra brieskát előállítani, csak tudjon egy paraszt szekert összerakni, vagy ha törlik, reparálni. — Mi a földmivelés megtanulását illeti: kinek valamely mesterséghez esze van, az a földmivelés módját is csakhamar megtanulja, s ügyesebben fogja vinni, mint más. — Például a kerékgyártó mesterségében valamennyire jártas hamarabb veszi észre, mi hibája van ekéjének, boronájának; jobban fogja tudni kiigazítani, s tökéletesebben is fog vele szántani, mint más. — A földolog benne pedig az, hogy télen át nem fog a gazda heverni, unalmában a koresmát megkeresni, s egész évi keresményét tétlenül fölemészteni, cipazarolni; nem fogja megszokni a tunyaságot; hogy sokféle szükségét fedezhesse, nem lesz kénytelen nyáron át magát a munkával majd megölni, míg ismét télen majdnem az unalom öli meg őt; minden napnak télen-nyáron egyaránt meglévén a maga biztos foglalatossága, szép esendesen s meglehetősen fogja napról napra munkálkodását folytatni; rendszeres munkálkodáshoz lévén szokva, nem fogja magát, mint egynémelyik, a holnapi nappal biztatni, míg utoljára a munka körmére ég, vagy a sok halogatás után végkép elmarad.

Mind e hasznokban részesülök mesterségem után. Kádárságomnak annyi hasznát veszem, hogy hordófélegért soha egy krajezárt nem költök; mire pedig mások százakat adnak ki. Mesterségem jövedelméből nem csak adómat és mindennemű évi rendes tartozásaimat fedezem, hanem még tetemes tisztá jövedelem is van utána. Így mesterségem egészen szabadá tesz. Mikor a bíró a poreziót szedi, nem vagyok kénytelen buzát adni le a padról, tavasszal pedig drága áron hitelbe visszavásárolni. Még plebános uram sem követelte tőlem soha papi illetményét; mit én egyébként igyekeztem meghálálni, mire nekem mesterségem szintén elég alkalmat nyújt.

A helyett tehát, hogy télen át végig nyújtóznám a suton, vagy a koresmában pipámnál el tönkrajtató dözsölés közben a drága időt, szép esendesen dolgozgatok műhelyemben. Elbizakodás nélkül legyen mondva: fel is vitte Isten a dolgomat; mert mint szegény legény egy pár forintoskával kezdtem, s immár két házam, malmom van, s mások méltatlanul is tisztelnek, becsülnek, még ha feljebbvalók is nálamnál.

Még imádságom is jobban izlik. Az imádság a munkától ellankadt testnek kedves pihentetőül szolgál, mialatt a lélek szabadabban repül fel az Istenhez. A predikációt is szívesebben halgatom; a rendes, mérsékelt munka szinte jötevő előkészítőül szolgál rá. Elmém fogékonyabb, szívem nyitabb Isten igéje magvának befogadására. Nem lep meg az ásitás és az álom a templomban, mivel azt nappal otthon sem szoktam tenni; de az éjt aztán a legédesebb alvással töltöm. Nem esodálom, hogy vasárnapokint sokan a templomból elkésnek, mert szombat éjszakáján a koresmában virasztottak, „hisz más nap ugy is vasárnap van;“ az ilyen emberre nem igen hat aztán a predikáció, hisz egész héten át ugys hallott eleget, vagy talán maga is mondott még borzasztóbbakat — a esapszékben.

Mesterségem után nem csak fejem és szívem, de gyomrom is helyén van s oly egészséges, hogy a vasat is megrágná. Mióta a földmiveléssel együtt mesterségemet is üzöm, nem költöttem patikára egy árva forintot. No oda ugyan más sem igen költ, később levén meghalni, mint orvosra vagy orvosságra költeni, a szegény! De csak azt akartam azzal mondani, hogy hát nem emlékszem, hogy beteg lettem volna.

Egyi jólét mellett van is ám irigyem. De ezt én nem bánom. Elég rosszul teszik; arra én okot nem adtam. Nem tehetek róla, hogy kanesal a szemök. A közmondással tartok: inkább legyen az embernek száz irigye, mint egy sajnálkozója. E közmondáshoz bárki is bátran tarthatja magát, mert keresztényszerű. Krisztus urunknak is sokkal több volt az irigye, mint a sajnálkozója. Kevés tanítványain kívül csak néhány jószívű nő sajnálkozott rajta; irigye azonban annyi volt, mint a varju-serog, kik krákgotak örömlükben, midőn Jézust keresztre feszítve látták. Pedig használt-e az nekik valamit? Igen, Jézus ügyének. Azzal csak magunknak ártottak. Vajha e rettenetes példán minden irigy okulna!

Mindezt, Isten látja lelkemet, nem dicsekvésképen mondtam el, hanem egész bizodalommal közöltem kedves szerk. ur-

ral, remélvén, hogy nem adja tovább. De hiszen ugy sínes benne semmi. *) Nem feldicskedni akartam biz én; hisz minde-nemet, a mim van, és a mi vagyok, Isten után édes szüleimnek köszönhetem. Istené a dicsőség, szüleimé az érdem. Ők szoktattak, ők tanítottak így, ők adtak mesterségre; különben én sem lettem volna jobb a Deákné vásznánál. Az Isten nyugosztalja őket, s adja meg nekik az örök boldogságot! ..Fiam, mondák mindketten halálos ágyukon, mi ugyan elmegyünk az örök nyugalomba, te itt maradsz, hogy helyünket betöltsed. Híven pótolj minket; légy munkás, szorgalmas, és ne feledd az Istent. Emlékezzél meg imádságaiddban rólunk is.“ — E rövid, de sok jelentő szavak mélyen vésődtek be szívembe; s habár azóta sokat hányattattam e világon, semmi viszontagság sem volt képes azokat lelkemből kitörölni. Nincs is az az esztendő, hogy kedves szüleimért egy énekes szent misét ne mondassak. És ha majd én is meghalok, s szegény szüleimet követem: a szakaszi templom szószékéről a pap egy nagy requiemet fog évenkint hirdetni saját s édes szüleim örök nyugalmaért. Testamentomom már kész.

Most még egyszer protestálok az ellen, hogy fitogtatás a ezélem, midőn ezt irtam. Ugyan mi fitogtatás van abban, hogy megmondom, mi izlik nekem, hogy azt más is kóstolja meg?

Tehát rajta, keressünk magunknak télen-nyáron egyformán foglalkozást, bárminő legyen is az, ha becsületes. A dolgotalanság, kivált télen át, midőn a gyomor is jobban emészt, a test is inkább hizik, sok rossznak lehet szülője, s tapasztalás szerint az is. A ki a folytonos munkát nem kedveli, az nem lehet istenfelő, erényes ember; mert a munkátlanság az ördög párnája. Munkálkodjunk tehát szüntelen, nehogy az ördög henyélve találjon minket. A munkásság mindennemű erényeknek vete-ményes kertje. Foglalkozzunk tehát jó kedvvel szünet nélkül; egy nap se muljék el, melyen valamit ne dolgoztunk volna. Nincs komolyabb foglalkozásunk? furjunk-faragjunk, s észre sem vesszük, hogy egyuttal veszni indult erkölcsiségünk fájat is rövid időn szépen kifaragtuk.

Szutor Gáspár,
templongondnok és egyházi.

Katholikus hitélet.

Jászó, jan. 7-kén 1859. Az életben vannak egyes pillanatok, midőn a multak fájdalma, a szenvedések egész tengere megsemmisül, a tiszta örömmek rózsái fölvirulnak, s a szív oly jól érzi magát, mert az üdv és boldogság érzete honol abban. Az egyházi életben ily jelentékeny pillanatokhoz számítom én a fölszentelés ötvenedik évnapját. Felsőszázadot tölthetni az Ur szolgálatában, mily ritka kegyelem! mily kevésnek jutott szerencse! Nem esoda tehát, ha a pappászentelés ötvenedik évnapját kegyeletes érzettel s egyházi fényvel szoktuk megünnepeelni. Ily örvendetes ünnep szemtanúi és részesei valának a leleszi hívek folyó hó 2-kán, midőn buzgó lelkészök, ft. Ver-bőczy István, jászóvári premontrei rendű kanonok aranymiséjét paptársainak segédszolgálatára mellett a leleszi prépostsági egyházban a Mindenhatóak bemutatása. A vezetői szolgálatot Répássy József jászói praelatus ur ő mltsága volt szives teljesíteni, ki a hely távolságát, az évszak zordonságát nem tekintve egész készséggel érkezett Leleszre, hogy emelje az ünnep fényét, tanúsítsa egyszersmind, mennyire méltányolja a folytonos munkában megöszült jeles férfiak bokros érdemeit. — Az ünnep jelentőségéhez ügyes tapintattal alkalmazott, s a jelenlevők szívéig hatott szent beszédet Stockinger Lénárt premontrei rendű kanonok, helmezi buzgó plebános ur tartotta, aranyzavakkal fejtegetvén a nap jelentőségét és az isteni kegyelem nagyvoltát.

Ugy hiszem, sőt meg vagyok győződve, hogy szerkesztő ur gondolkodásával találkozom, midőn általunk igen tisztelt és

*) Van biz abban sok szép s követésre méltó dolog; ép azért ne vegye rossz néven, ha kipublikáljuk, mit velünk bizodalmasan közölt. Hadd tanulják meg mások is önnök példájából, főleg kik minduntalan sor-suk mostohasága ellen panaszkodnak: mi módon szereshető meg a jólét és meglegedés állapota. Szerk.

szeretett aranyműs érdemteljes életfonalát érintem. Az ünnepelet férfiú 1784-ben jan. 4-én Vizsolyban, Abaujmegyében született, és az első közt vala, kik 1802-ben visszahelyezett premontrai rend növendékei közé fölvették. Nem szándékom esetelni, minő buzgalom- és szorgalommal működött mint tanár és gymnasiumi igazgató; mily ügyes tapintat- és kitartással igyekezett a tudományok hasznos ismeretét vallásos érzelmekkel párosítva esepgetetni tanítványai gyenge keblébe; szóljanak ama számtalan férfiúk, kik előtt most is kedves a visszaemlékezés hálateljes érzete. Érintem csak a lelkipásztorság körében gyakorolt ügyködését. 1822-ik év volt azon szerencsés időszak, midőn Verboezynk a feleszi terhes, de lelki örömet szerző plebánia körében kezdett működni. Ez időtől pásztori kötelességeit buzgón, lelkismeretes pontossággal, egyedül Isten dicsőségéért, a hívek lelki ügyéért teljesítette. Mint Isten titkainak hű sáfára, midőn a religiónak hit- és erkölestanaít buzgón hirdette, híveit viséletének példájával legettetni sem mulasztotta el, jól tudván, hogy hasztalan leend minden buzgalma, ha élete tanításával ellentétben lesz; „hogy a papnak ugyan önmagára nézve, mint sz. Agoston mondja, elég a jó lelkismeret öntudata, de híveire nézve ezenfölül szükséges még a hír és név szeplőtelen volta;“ tisztán fölfogta, „hogy az áhitatosság és isteniszteletre semmi sem ösztönöz oly hathatósan, mint példás élete azoknak, kik magukat az egyház szolgálatára szentelték“ (trienti sz. zsinat XXII. ülés 1. fej.). Emlísem-e az 1855-ben dühöngő epimirigy dulását, midőn néhány nap alatt egész családot a ragadó nyavalya áldozatai lettek? E napok a megpróbáltatás napjai valának. Es ime érdemes Verboezynk hivatása szent érzetével eltelve házról házra vigasztaló angyalként járt; hol legnagyobb vala a levertség és fájdalom, megjelent atyai szózatával, buzdítván híveit, hogy bizzanak az Urban, „mert hív az Isten, ki ezután sem engedí őket a fölött kísértetű, mint erejük elbírhhatja; sőt inkább a kísértettel erőnövekedést is szerez“ (sz. Pál a Kor. 1. lev. 10. fej.). Érintsem-e, hogy az iskola ama hely, hol az érdemes férfiú Isten egyházán kívül legszívesebben szeret időzni? Mily lélekemelő látvány az őszbe borult férfiút ártatlan kisdedektől környezve szemlélhetni, mint fejtegeti előttök religiónak szent tanait; mint inti és lelkesíti őket, hogy szeressék szülőiket és felebarátaikat, engedelmeskedjenek előjáróiknak, tiszteljék az öregebbeket. Tiszta szíve folytonosan tanít szeretni, lelkesülni mindenért, mi szép, nagy és dicső! — Fölhozhatnék még számtalan eseteket, melyek Verboezynk tényoldalát képezik és tüntetik elő; ismert szerénysége azonban visszatartóztat ezek elősorolásától. Ily buzgóság, ily fáradhatlan kitartás megérdemli a közelismerést: ezért bírja ő számos tisztelői- és híveinek osztatlan bizalmát és szeretetét. Innét fejthető meg, miért seregtettek össze oly számosan ez ünnepeyre, hogy a tiszteletre méltó férfiú áldását vehessék, könyörögven a Mindenható zsámolya előtt, hogy munkás életét még számos évekre terjessze. Soraimat sz. Bernárd szavaival végzem, esedezven: „hogy az aranyműs életének alkonyát a lelkek legfőbb pásztorja, Jézus Krisztus szentelje meg, és hogy ha majd napszámának ideje letelik, nyújtsa neki munka-bérét ott fen a hű szolgák számára félretett csillagkoronában.“

Eger. „Dicsértessék a Jézus Krisztus!“ — így köszöntött hozzám még a mult decemberhő 16-án egy tisztas, körülbelül 58 éves, s a földművelő osztályból való asszony. Mindörökké Amen! viszokszöszöntéssel fogadtam a jó asszonyt. „Hogy s mint van — kérdém tőle — mióta nem láttam?“ — „Ó édes tisztelendő ur! azóta sok baj ért engem. Elvesztettem két menyecske leányomat, kiket pedig, mivel jók, istenfélők, és szülőiket tisztelő gyermekek voltak, igen szerettem. Magam is sokáig betegeskedtem; most pedig nem rég gyógyult ki nagy betegségéből egyik fiam, kinek egykor tisztelendő ur tanítója volt.“ — „Hol és micsoda állásban van ő?“ — kérdém tőle. — „Miután elvégezte, ugymond, a praeparandiát, falura ment tanítónak; de mivel gyenge mellű s a faluban igen sok a gyermek, fáradságos állása annyira megrontotta egészségét, hogy kénytelen volt haza jöni, s néhány hétig őt itthon orvosoltattam. Isten segítségével most meggyógyult, és ismét visszament előbbi állására. Kértem is, mond tovább, az Isten, hogy csak ezen egy fiamat tartsa meg jó egészségben. Isten panaszok ne vegye, fogadtást is tet-

tem, miszerint, ha Isten őt megszabadítja betegségéből, teszek tiszteletére és dicsőségére, mi fölém kitelhetik.“ — „Ó az Isten nem kíván, édes jó asszony, mondám neki, mást, mint hogy ön oly jámbor s istenfélő maradjon, mint eddig.“ „De már — mondá a jó asszony — mit rég fogadtam a Mindenhatónak, azt az ő segedelmével véghez is vittem. Egy Mária-képet csináltattam, s azt egy templomba szántam ékességül.“ E képet, mint szavaiból értém, a tőlünk nem messze fekvő D a r ó e z nevű katolikus község templomának ajándékozta, hol fia először kezdte meg kántor-tanítói pályáját. Habár kérdéseimre: mennyibe került légyen az emlékkép, szerénységből válaszolni vonakodott, sürgetésemre mindazáltal elmondá, hogy annak kiállítására száz pengő forintjánál többre került. „De mindez, ugymond, esekélyesség ama jótéteményekért, melyeket én naponként veszek a Mindenhatótól; esekélyesség azért, hogy kedves gyermekemnek előbbi egészségét visszaadta.“ — E jólelkű asszony az itteni földművelő község előtt is, mint ajtatos s jámbor nő tiszteltetik. P o g o n y i n é n a k hiják, kinek e jó esekelkedetét, mit ő rejtekben mivelt, köztudomásra juttatni annyival is szükségesebbnek véltém, hogy lássa a katolikus nép, miszerint a jó esekelkedet, bárkitől jön az, bár a legnagyobb rejtekben miveltessék is, kiküzd magát a nyilvánosság terére, és hálás elismeréssel találkozik mindenkor. Az ajándékban nyert Mária-kép által nagyon meg vala örvendeztetve az említett kisdud falu községe, melynek nevében többen jövének Egerbe a jötevő nőnek becses ajándékáért hála-köszönetet mondani. Tartsa meg őt sokáig az egek Ura, kinek dicsőségére irányozza minden tettét; segíti a szükölködő emberiséget, édes anyai gonddal neveli árván maradt unokáját, a szegényektől, kik megkopogtatják ajtaját, nem sajnálja a falat kenyeret, nem sajnálja fillereit, melyeket azok közt kiosztogatni szokott.

Ez alkalommal nem hallgathatom el azon őszinte örömet, melyet nekünk egrieknek szerzett Ft. R e z u t s e k Antal urnak zirezi apátja legujabban történt kegyelmes kinevezetése. A köztisztelendő férfiú e városban tölté életének egy nagy részét; közel 20 évig működött itt, mint tanoda-igazgató, folytonos buzgósággal s közelismerésben részesült kitünő sikerrel. Számtalan ismerősei és tisztelői egy szívvel s lélekkel ohajtják: hogy az isteni Gondviselés őt az egyház és haza javára, rendének fölvi-rágoztatására, s rendtagjainak boldogítására sokáig tartsa.

M.

Nadap, dec. 27. 1858. Ez év utolsó havában a vaáli egyházi kerületből két kedves sorsosunkat ragadá el körülökből a kegyetlen halál. Ft. S z o m o l n o k y József cz. kanonok s pázmándi plebános, és Ft. B l a c h Adám lovasberényi plebános ninesenek többé! Az elsőnek számos érdemeit, hiszem, gyakoroltabb toll rajzolandja; megteszi ezt szeretett, munkás agárdi sorsosunk, a ki a megholtak igen kedves káplánja volt. Itt szüretelhet, nines szükség böngésznie. — A másiknak buzgóságát a lelkipásztorkodásban maga a Fejedelem dicső levéllel jutalmazta; mert midőn két év előtt Lovasberényben az epimirigy (cholera) dühöngött, a boldogultnak két egész hónapig sem éjjele, sem nappala nem volt, szüntelen örködven híveinek lelki állapota fölött. Ekkor rongáltattott meg egészségé, úgy hogy róla bizvást el lehet mondani, hogy hivatalának lön áldozatja. A buzgó papot dec. 21-én temették el. A sírparton Ft. G ü r t l e r Mihály esperes, és Ft. L e n z s é r Ignác jeles szónoklatokkal minden jelenlevőt könyekre fakasztottak. Megadván kedves társunknak a megérdemelt végtisztelést, szomorú szívvel törtünk vissza a paplakba. — Gyász után öröm következett, melynek szerzője egy szívemelő esemény vala. A magyar vendégzeretet ugyanis mindnyájunkat nagymélt. gróf C z i r á k y János ur lakába ebédre összegyűjtött, habár a kedves háziur Pesten vala, hol ép akkor a magyar tudós akadémia gyűlésén mint buzgó hazafi részt vett. A szíves, fesztelen, fényes fogadást emelte egy deli, 8 éves, angyali külsejű, nyílt s bátor szívű gyermek, ki ebéd felett fölkel, poharat emel, és gördülékeny, tiszta, hangos magyar szavakkal az esperes urra, és a többi lelkészre ráköszönt, mondván: „Édes atyám honn nemlétében, bátor vagyok megköszönni azon fáradságot, melyet tettek a megholt, igen szeretett és tisztelt plebános ur temetésén, a ki házi barátunk volt. Nagyon fogja édes atyám sajnálni, hogy ezt maga nem teljesíthet stb.“ Gondolni lehet, mily öröm

hatotta át szíveinket. Éltettük mi is a kis gróft, Antalt, kívánván, hogy a jó Isten őt nemes szülői öröme s a haza díszére sokáig tartsa. — De nt. Carus z Lajos nevelő urat is áldja meg a jó Isten, a ki a fiatal szívben rejlő nemes érzelmeket oly nemesen és buzgón ébreszti, ápolja és erősíti. Így fejlődnek az igaz hazafiak Isten dicsőségére s a hon javára!

N a d a p i.

Tihany, jan. 4. Nem gyermeknek való a kés, mert bele dül. Tartásuk a szülők e régi magyar közmondást mindig szemök előtt, és személfényét, mi a gyermekben őszpontosul, meg fogják övni a késő bánattól, és nem kényszerítik majd magzataikat érett korukban arra, hogy szülőikét gondatlanságukért áldás helyett átkozzák. Ily szomorú eset adta elő magát az ó-év utolsó napján felszigetünk felső révében, hol a révsz-gazdának három éves fiaeskája késsel játszadozván, elesett, és arczát tetemesen megsértette, úgy hogy a szülői gondatlanság bélyegét annyiszor látandja, a hányszor, ha Isten életének kedvez, a tükörbe tekinteni fog. De ez még mind hagyján, mert szemét ki nem szurta, orrát le nem vágta, legfeljebb eme bélyeg valaha húságát fogja mérsékelni. De nagyobb szerenesétlenség, ennek egy másik eredménye, mely emberleltebe került. Azt szokják mondani: „A baj bokrosan jár.” — Ugy van; itt ugyan bokrosan járt, mert a megsértett fiúnak nagybátyja, mintegy 24 éves fiatal egyén, kinek neje ezelőtt két héttel hozta a világra első szülöttjét, rokonszeretéből ajánlkozott, orvosságért B.-Füredre menni. Dec. utolsó napján esti 5 órakor utra kelt, s hogy minél előbb ezéjét érje, rokoni és neje ellenzésének daczára is a Balatonon keresztül vette útját. Várva várják az orvosságot éjfélig; — de ez nem érkezik. Másnap reggel a rokonok nem jöt gyanítván, utána kérdezősködnek a gyógyszerárban; de itt nem tudnak felőle semmit, s így már kétségen kivüli, hogy a Balatonban lelte sírját. E volt ez idei tölben a Balatonnak első áldozata. Adja az ég, hogy utolsó is legyen! Jaj de az emberek mit véghez nem visznek a nyomorult test táplálékaért! Megvetik a fáradságot, kockáztatják életüket. Báresak ennyi gondot fordítanak lelkükre is; de ezt nem teszik. — Ma, jan. 4-én, mintegy 11 óra tájban, asztalommal foglalatoskodva, szívrepesztő kiáltozás és borzasztó jajveszékélés riaszt fel gondolatimból. Kinyézek ablakomon, és megdöbbenve látom, hogy jégpánczél-fedte Balatonunkon nagy riadás támadt, és az elvált jégdarab 58, halászzal foglalkozó embert elég gyorsasággal visz magával Áracs felé. Ezek foglalkozásukba merülve, a Balatonnak majdnem közepén, távol a szakadéktól munkálkodtak, legkevésbé sem gyanítván a veszélyt, melyben forogtak, és alig voltak sok kiáltozás után reá bírhatók a visszajövetelre. Szereneséjükre a víz szélén telet egy erősen lefagyott halász-ladik, mely képes öblébe mintegy husz embert befogadni; nagy nehezen a segélyre összefutók ezt a fagyból felfeszítvén, siettek az élet-halállal küzdőket megmenteni; mi négyzseri fordulatra, miután az utolsó hét egyén a három órai halálfélelmet kiállotta, csakugyan sikerült is, mert mind az 58 szerenesesen partra szállított. Szép volt a rend, melyet mind a mentők, mind a menekvők tartottak. Midőn a harmadik forduló tennék, éppen akkor bukkant fel, mintegy három öl távolságban a sajkától, Kovács Lőrincz, a dec. 31-én elveszett egyéneknek társasága; de a szabadítók előbb az élőkét akarván biztosságba helyezni, ezt utóljára szándékoztak kihozni. Azonban minthogy a jég már igen távol volt a parttól, míg az utolsó hét egyént szárazra helyezték, a holt tetem addig eltűnt, és így ennek hihetőleg Balaton lesz örök nyughelye. — Közös a baj mindnyájunkkal. Báresak az utolsó perc bizonytalansága rettentene bennünket vissza minden gonosztól; rettentene vissza az irtozatos istenkáromlástól, mely a köznép-nél oly napirenden van. Bezzeg a törbe esettek elővették most a „Jézus, Mária, József légy velem”-et, mit talán még egy perezzel előbb moeskos nyelvel istentelenül illettek. Ember! ki e czikket olvasod, végy példát ez eseten; emlékezzél a végperczre, mely, nem tudod, mikor szegezi le sarkadat, és nem lesz menekvésed. Tartsd becsben mindenkor e sz. neveket, hogy bizonytalan halálad óráján legyenek pártfogóid. Emlékezzél a négy utolsó dologról, és soha nem fogsz vétkezni.

Bády Izidor, tihanyi lelkész.

Különfélék.

— Öcs. kir. Apostoli Felsége m. é. dec. 27-ki legfelsőbb határozata által Verboczy István premontréi rendű áldozárt és leleszi lelkészét koronás arany érdemkeresztrel legkegyelmesebben földíszesíteni méltóztatott. A legmagasb fejedelmi kegy által kitüntetett férfiú folyó hó 2-án ülte meg, miként a Jászó-ról mai számunkban közölt tudósításban olvasható, papi arany menyegzőjének ötvenedik évnapját. Ez ürvendetes nap fényes ünnepélyességét az érdemkoszorozott aranymisésnek rendtársai öszinte tiszteletök-s hő szeretetökről tanuskodó versszettel emelék s örökölték meg. Éltesse Isten még sokáig a jászóvári premontréi kanonokrend közszere-tető Nestorát az egyház, a haza, az emberiség javára, rendének díszére, tisztelőinek, barátainak és híveinek öröme, s engedje, hogy életpályáján mind fogytig az öröm és megelégedés virágai fakadozzanak! —

— Miskolcz, jan. 7. 1859. Egy gyász esetet vérvő szí-vel kell nyilvánosságra hoznom. Haragzó ohajtanék lenni, hogy az emberiség gyászharangja kötelét ragadhatnám kezembe, hírül adandó mindenkinék a tettek legborzasztóbbikát, melyet félszázadig szomoruan fog emlegetni az utókor, s melynek hal-latára ereinkben megfagy a vér, s nyelvünkön elakad a szó. Ki írhatná le az érzelmek harezát, mely a keresztény ember kebe-lében kázd, látva a testvérgyilkosság iszonyt gerjesztő véresep-peit párolgni, mint Abelét az őskorban? — Temetésről jövőnk, hol a közszájalom és részvét hangja által összegyűjtött nagy néptömeg között egy szív és szem nem találtatott, mely könnyei-vel a fájdalom és elérzékenyülés adóját bőven le nem rótta volna. A megboldogult a városunkhoz szomszéd falu, F.-Zs. o-l-e-z-a közkedvességű lelkésze volt, nt. Repesik Menyhért ur. Édes testvérét, mint szabadságot katonát könyörületből tartotta házájánál s őt a testvéri szeretet jótéteményeivel ellhalmozta; de mert istentelen káromlásaiért olykor kérve figyelmeztette, titkos boszut forralt ez ellene romlott lelkében. F. hó 5-én azon ürügy alatt, hogy bátyja születés- és névnapjára vadat fog lőni, megtöltött golyóval egy kétesövű fegyvert, és előbb testvérét, utána a szolgálót, kire esekély étel miatt haragudott, keresztül-lőtte; azután magát mint testvérgyilkos hidegvérrel a büntető igazság kezébe szolgáltatatta. — Mind a két szerenesétlen, miután az Isten akaratáni példás megnyugvással a haladók szentségé-ben részesültek, félnapi rettentő szenvedések után ez árnyékvilág-ból a boldogabb hazába elköltözött. Különösen a lelkész, kinek életéhez még volt remény, a kerületi alesperes lakába, kit gyer-mekí ragaszkodással szeretett, hozatott, hol minden orvosi se-gélyvel lehetőleg ápolatott. Fájdalmi daczára a bíróság előtt mindenről rendelkezett: először is kegyetlen testvére számára irgalmat, bocsánatot kért; azután általános örökösévé a nemzet tette, fölosztván vagyonát a Szent-István-Társulat, több más in-tézet és szentegyháza, a nemzeti színház s magyar tudós társaság között, hivatkozva Üdvöztönk szavaira, ki a szegény asszony garasát oly szívesen fogadta, mint a gazdagok bű ajándokát; azután egész átszellemlülve mondotta: „Én pap, de a hazának is polgára voltam.” — Később erejét gyengülni érezvén, miután látta, hogy napja éppen élete 35-dik évének utolsó estvéjén al-konyodik le, a bucsuzás keserves hangján környezetéhez így szólott: „Sírom szélén állok, nyugodtan lépek bele; mert Isten-el és a világgal kibékültem.” Az alesperes- és a segédlelké-szekhez fordulva mondá: „Apám, testvéreim! beszámoltam; ír-ják meg a legjobb apának, kegyelmes érsekemnek fiú hódoló kézesókomat.” Megemlékezett továbbá minden ismerősei-s barátaírói, üdvözlétét küldve nekik, különösen pedig ft. M o r v a y János, m.-kövesdi plebános urnak, ki iránt határtalan szeretet-és tisztelettel viseltetett. Végül, mint a művész, midőn esetével az utolsó vonást tette tökéletesen befejezett festményére, moso-lyogva hunyta be szemét a hosszú, igen hosszú álomra. Még terítőjén is tiszteletre indított mindenkit a boldogult, ki életében paptársai és minden ismerősei páratlan szeretetét, becsülését bírta. A béke angyala védje áldott porait!

Mindenszentí kurátor.

— A veszprémi püspök ő excja ujabban 6 db. es. kir. ara-nyat tűz ki pályadíjúl a következő kérdés legjobb megfejtőjé-nek: „Mikép intézessék a növendékpapok képezetése, hogy az

ujan rendezett népiskola körül mint leendő hitoktatók és iskolaigazgatók, ebbeli kötelességüknek a lelkipásztorkodás mellett igazi szakavatottsággal s eredménydusan megfelelhessenek. Beküldési határidő mart. 20 — A „T. L.” szerkesztősége 100 pfrt jutalmat tűz ki a következő pályakérdésre: „Mutattassék ki nyelvészeti és történetileg a két magyar haza vármegyéi, székei, kerületei és vidékei neveinek eredete. A nyelvészkedés és történelmi kútfők mellett, a hagyományi s mondai elem is kellően tekintetbe veendő.” Határnap october vége.

— **Tarnopolból** f. é. január 2-áról e sorokat vettük: „Ma a vasárnapi istentiszteletre az itt állomásozó es. k. katólság templomban megjelent, mely alkalommal egy a 11-dik huszárezredhez tartozó közvitéz, ki eddig izraelita volt, és hat hónap előtt bejelentette magát, hogy keresztény katolikus lenni ohajt, diéséretes buzgósággal a vallási igazságokat megtanulván, a szent kereszttség által Jézus zászlója alá új harczossá beiratott. Az igazi hitbuzgóságtól indítatva, a keresztatyai hivatalt magára vállalta a századnak (melynél az érintett besorozva van) parancsnoka, gróf Deym es. k. kapitány, s ennek neje, született Balgari n i grófnő pedig keresztanyja volt. Az egyházi szertartást kiszolgáltató ezred i lelkész a katonasághoz magyarul az említett szentség mivoltáról s foganatáról, azután a megtérthez németül beszédet mondott. — Még e napon ő nagysága, es. k. ezredes ur, azon tekintetből, hogy a megtért már több évig szolgált, és mindig jó magaviseletű volt, őt ezimzetes tizedessé kinevezte.”

— **Wiseman** bibornok ő eminentiája a mult évben egész september havát Irlandban töltötte, s visszatérte után Londonban fölkéretett, hogy egy havi tapasztalatairól nyilvános előadást tartana. Ő eminentiája engedve a közohajtásnak, mult évi nov. 3-án csakugyan megtartá az előadást, és pedig a Vinéze-egylet egyik londoni nevelő-intézetének javára. Atalános hatást szült remek szónoklata, melyben okadatolva föltünteté: mily egyszerű nemzeti jellemet fejt ki Irland most, midőn az elnyomatás állapotából, melyben annyi éveken át sínlődött, fölküzd i magát. Elmondá, hogy Irland a földmívelésben, a nevelés- és szellemi tökéletesedés terén, s valódi érdekeinek fölismerésében óriási előhaladást tön. Meghatólag esetelé, mint használják föl az irlandiak nőttön növekedő anyagi jólétüket templomok építése- s illő feldiszhítésére, iskolák és vallásos társulatok alapítására; s elmondá, mint gondoskodnak a tanodák, a betegek és szenvedők szükségéiről az egész országban. Dublinban, ugymond, már két kórház létezik az irgalmas nénék felügyelete alatt, egy 500 ágygyal; van ott két siketnéma-intézet fi- és leánygyermek részére, egy tébolyda és vakok intézete, összesen 80 intézet áll ott fön mindennemű szükségben szenvedők számára szerzetesek vagy egyletek vezetése alatt. S az igaz keresztény szeretetnek eme munkássága nem csupán Dublinra — a fővárosra szorítkozik; tapasztalhatók annak gyümölcsei az egész országban, ugy hogy alig találhatni helységet, mely iskoláját és betegeit szerzetesekre nem bizta volna. E jótékony intézetek néhány év alatt nem egyedül a községek adományaiból jöttek létre, hanem magasabb és alsóbb sorsu ifjak és leánykák is vetélkedve sürgetik fölvétetésüket oly társulatokba, melyeknek hivatása: beteget, foglyokat, dögvészszeseket stb. ápolni, és tanítani. Különösen kiemelé a bibornok ama bámulatos ragaszkodást, melyet az irlandiak az egyház feje iránt tanusítanak; városok, helységek, és számtalan egyes személyek föliratokat nyújtanak neki át, melyekben pápa ő szent-sége iránti tántoríthatlan hűségüket, valamint a püspökök és papok iránti őszinte tiszteletüket nyilvánították. Végre a biboros főpap a legmelegebb szavakban tolmácsolá esodálkozását és szeretetét a főpapokra vonatkozólag, kik Irlandban az egyházi hierarchiát képezik. Kiemelé buzgóságukat és fényes erényeiket, magasztalá szerény és egyszerű életmódjukat, kötelességeikbeni pontos s hűséges eljárásukat, nyájajkról s kivált a szegényekről való gondoskodásukat stb., és állítá, miszerint soha még szebb példáját nem látá a pásztori és testvéri községnek, mint a mely az irlandi püspökök és alárendeltjeik közt létezik, s mely közsőség egy részről hűséges ragaszkodásban,

más részről lelkesítő, vigasztaló s atyai szeretetben nyilatkozik. A rágalom, az irigység sem mondhatna róluk, ugymond, legkisebb rosztat is akár erkölcsi, egyházi és püspöki viseletüket, akár pedig magánéletüket tekintsük. Ep ily elismeréssel szó-lott a bibornok az irlandi alsóbb rendű tagokról is, ajtatosaknak, barátságosaknak, fáradszhatlanul tevékenyeknek, kötelességeikről soha meg nem feledkezőknek, szóval oly papoknak nyilvánítván őket, kik községeiknek példával mennek elő mindazon erényekben, melyeket hirdetnek. (Salz. Kirchenblatt.)

Szent-István-Társulati ügy.

A Szent-István-Társulat által 1858-ra tagjai számára évi illetmény fejében kiadott munkák a következők:

1. **Magyar irók.** Életrajz-gyűjtemény. Második, az elsőt kiegészítő kötet. Gyűjté D a n i e l i k József. N. 8-dr. VI. 442 l. Bolti ára 1 frt 20 kr. pp. (1 frt 40 kr. a. é.) 28 iv.
2. **Keresztény Naptár**... 1858-ra. 8-dr. a vásárok jegyzékével együtt 64 l. Bolti ára 10 kr. pp. (18 kr. a. é.) 4 iv.
3. **A vad orzók,** vagy az indulatosság és bosszantás szomorú következményei. Irta F. L. Franzeziából a 4-dik kiadás után fordította A l v i n e z y Ferencz. Egy aczélmetszettel. 16-dr. 114 l. Bolti ára 30 kr. pp. (53 kr. aust. ér.) 7 1/2 iv.
4. **Margit-sziget története.** Irta Rad-ványi Imre. Három könyvatomu rajzzal. 12-dr. 148 l. Bolti ára 48 kr. pp. (84 kr. a. é.) 9 1/4 iv.
5. **Népszereü Egészség tan.** Dr. Piszling Vilmos Ferencz után magyarítá Navratil Imre, orvos- és sebész tudor. K. 8-dr. 166 l. Bolti ára 40 kr. (70 kr. a. é.) 10 1/2 iv.
6. **A Szent-István-Társulat Jegyző- és Névkönyve** 1858-ra. K. 8-dr. 72 és 170, együtt 242 l. Bolti ára 48 kr. pp. (84 kr. a. é.) 15 1/2 iv.
7. **Világtörténet** Bumüller Jánostól. Magyarítva D a n i e l i k József által. II. k. II. füzet. N. 8-dr. 380 l. Bolti ára 1 frt. 20 kr. pp. (1 frt. 40 kr. a. é.) 23 3/4 iv.

Összesen: 97 3/4 iv.

A 90-et meghaladó 7 3/4 iv a kisebb alaku munkák ivartalmanak kiegyenlítésére az ez évi munkailletménybe számíttatik.

Az 1858-ban belépett tagok az előbbi években megkezdett s most bevezgett munkák folytatásai fejében más önálló társulati munkákkal elégtettek ki.

A fent elősorolt munkák bolti ára együtt: 5 frt. 36 kr. pp. (5 frt. 89 kr. a. é.).

Csöd. Vojvodinai zombor kerületben helyezett K u n b a j a német ajku községében az altanító állomás betöltésére 1859-diki február 22-ke tüzetik ki. Ennek javadalma: 100 frt pp., 40 pesti mérő kétszeres, 3 öl kemény fa és lakás. Kik ez állomást elnyerni ohajtják, kötelesek a feljebb kitett napon, szükségelt irományokkal ellátva, a hely színén megjelenni.

Kelt A l m á s o n, december 30-án 1858.

A felsőtiszai kerületi iskola-felügyelőség.

Kegyes adományok.

A chinai gyermekek megmentésére: gróf Wenckheim Krisztina kisasszony 12 frt pp.; Almágyból két földműves nő 2 frt pp.; a gyurói hívek karácsoni ajándékul 8 frt pp.

Helyreigazítás. Lapunk I számának néhány példányában az I. lap 1 hasábján a 3 sorban „a n y a g i gyöngédséggel” helyett „a n y a i gyöngédséggel”— olvasandó.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, 1859. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTOK-TERE, 7. SZÁM.